

Tale til samråd

Spørgsmål O-S (sammenfatning): ”På baggrund af BPA-evalueringen bedes oplyst, hvilke ændringer regeringen overvejer at foretage for at sikre

- *størst mulig selvbestemmelse og fleksibilitet for borgerne,*
- *samspil mellem serviceloven og sundhedsloven for f.eks. respiratorbrugere*
- *ensartethed på tværs af kommunerne i forhold til vilkårene i BPA-ordninger,*
- *attraktive forhold i jobbet som BPA- og respiratorhjælper og*
- *overholdelse af kommunernes tilsyn med BPA-ordningen.”*

[Det talte ord gælder]

[Indledning]

Jeg har aftalt med sundheds- og forebyggelsesministeren, at jeg indleder, fordi spørgsmålene primært knytter sig til mit ansvarsområde.

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg er glad for, at vi har dette her samråd om BPA. Det er vigtigt for mig, at vi sammen får en drøftelse af, hvad der skal ske med ordningen efter evalueringen, som kom i foråret.

Evalueringen bekræfter jo det, som vi allerede godt ved. Nemlig at ordningen kan være kompliceret at administrere både for borgere og kommuner. Nogle kommuner og KL har også kritiseret ordningen for at være svær at styre økonomisk.

Men samtidig er BPA-ordningen med sin fleksibilitet og høje grad af selvbestemmelse for borgeren også en meget vigtig del af dansk handicappolitik. I snart mange år har vi sammen værnet om og udviklet hjælperordningerne, så mennesker med handicap kan få mulighed for at leve et liv på egne præmisser.

Derfor er det også så vigtigt for mig, når der er kritik af ordningen, at vi sammen går den efter i sømmene og ser på, hvilke justeringer der skal til for at fremtidssikre den. Vi skal sikre, at BPA-ordningen også i

fremtiden er bæredygtig, så både brugere og kommuner bakker op om den.

[Regeringens forslag på BPA-området]

Som opfølgning på BPA-evalueringen har vi i foråret analyseret, hvilke knapper vi kan dreje på for at gøre BPA-ordningen mere enkel og lettere at administrere for borgere og kommuner.

Den foreløbige analyse er ved at være afsluttet, og vi sidder nu i regeringen og drøfter, hvilke elementer vi skal bede embedsmændene udarbejde konkrete modeller for.

Jeg vil komme nærmere ind på elementerne, når jeg svarer på samrådsspørgsmålene, for det, som der spørges til, ligger meget fint i tråd med det, jeg forventer, vi vil arbejde videre med.

I forhold til den videre proces kan jeg sige, at vi lægger op til en konkretisering af de enkelte elementer og en dialog med de relevante organisationer, det vil sige i første omgang Danske Handicaporganisationer og KL. Derefter vil vi selvfølgelig drøfte den samlede løsningsmodel med satspuljepartierne, som også står bag evalueringen og de seneste ændringer af ordningen.

[Spørgsmål O]

Det første spørgsmål, der er stillet, handler om, hvilke ændringer regeringen vil foretage for at sikre størst mulig selvbestemmelse og fleksibilitet for borgerne.

Fleksibilitet og selvbestemmelse er netop kernen i den BPA-ordning, vi kender i dag. Så jeg ser ikke umiddelbart noget behov for at lave justeringer på dette område. Derfor synes jeg også, at præmissen for spørgsmålet er forkert.

Men det er selvfølgelig vigtigt at understrege, at fleksibilitet og selvbestemmelse fortsat skal være kernen i ordningen, når vi går i gang med at justere på den. Ellers forsvinder hele formålet med at give en borger BPA-hjælp frem for andre typer hjælp efter serviceloven.

[Spørgsmål Q]

Så er jeg blevet spurgt, hvordan der kan skabes ensartethed på tværs af kommunerne, så borgere og virksomheder ikke oplever så store forskelle i deres BPA-ordninger.

Et element kan være at lave en national takstmodel, som blandt andet skal sikre ensartet udmåling af BPA-tilskud. Vi ved nemlig fra evalueringen, at udmålingen af tilskud kan være ret forskellig fra kommune til kommune. Og at kommunerne bruger mange administrative ressourcer på beregningerne.

En national takst for BPA er også et ønske fra KL og Danske Handicaporganisationer, som har sendt mig et fælles notat med sådan et forslag. Det er jeg selvfølgelig meget positiv overfor – særligt når de to organisationer kommer samstemmende.

Et andet element kan være at præcisere betingelserne for, at borgerne kan fungere som arbejdsgiver.

En præcisering skal lette kommunernes faglige skøn, sådan at de får lettere ved at vurdere, hvornår en borger af den ene eller den anden grund ikke selv kan fungere som arbejdsgiver.

Vi ved, at det er en stor opgave selv at administrere arbejdsgiveransvaret. Heldigvis har partierne bag satspuljeaftalen i fællesskab givet borgerne mulighed for at få en BPA, hvor de selv kan være arbejdsledere i dagligdagen, men overlader papirarbejdet til en forening eller en virksomhed.

Vi ved fra BPA-evalueringen, at knap halvdelen af BPA-modtagerne har valgt den ordning, mens de resterende fastholder opgaven selv.

Flere kommuner har gjort opmærksom på, at det er vanskeligt for dem at vurdere, hvornår borgeren kan varetage arbejdsgiveransvaret, fordi det ikke er helt klart beskrevet i loven. Det fører tit til svære konflikter mellem borger og kommune, som formentlig kan undgås, hvis betingelserne er klarere. Konflikterne opstår for eksempel, hvis kommunen

må ændre eller helt standse en BPA-ordning, fordi borgeren ikke selv kan håndtere arbejdsgiveropgaven.

Både en national takstmodel og præcisering af betingelserne for arbejdsgiveropgaven kan være med til at sikre større ensartethed på tværs af kommuner.

[Spørgsmål R]

Det næste spørgsmål handler om, hvordan regeringen vil sikre, at jobbet som BPA-hjælper og respirationshjælper er attraktivt.

Når det gælder respirationshjælperne, håber jeg, at sundheds- og forebyggelsesministeren vil supplere om lidt.

I forhold til jobbet som BPA-hjælper så konstateres det i BPA-evalueringen, at hovedparten af BPA-hjælperne er tilfredse med både deres arbejde og deres arbejdsgiver.

Men det skal jo ikke gøre, at vi blot sætter os med hænderne i skødet. Og der kom allerede en forbedring her den 1. juli, som handlede om løn under sygdom og barsel.

Ud over det, så mener jeg også, at hvis vi kan få præciseret betingelserne for, at en borger selv kan fungere som arbejdsgiver, så kan det give den sidegevinst, at hjælperjobbet vil blive mere attraktivt.

Hvis en borger ikke på fyldestgørende vis kan varetage de funktioner, der er knyttet til arbejdsgiveransvaret, f.eks. sikre et forsvarligt arbejdsmiljø, lægge vagtplaner, gennemføre MUS-samtaler og alt det andet, der hører til, kan det få stor betydning for, hvor attraktivt jobbet som hjælper er.

Hvis vi kan få præciseret betingelserne for, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver, kan vi gøre det lettere for kommunerne at gribe ind, når det ikke virker. Og det vil få den afsmittende effekt, at hjælperjobbet også bliver mere attraktivt.

Vi har også set eksempler på, at nærtstående, der fungerer som hjælpere, har en meget høj arbejdstid sammenlignet med den almindelige arbejdstid på 37 timer om ugen.

Jeg mener derfor også, at det er relevant at undersøge, om vi skal lave en ny model for, hvordan tilskuddet til nærtstående, der fungerer som hjælper, skal udmåles.

Formålet skal være at bidrage til at sikre, at nærtstående ikke udsættes for en urimeligt høj arbejdsbelastning. Desuden skal det også sikres, at det udmålte tilskud bruges efter formålet – nemlig at yde BPA til borgeren.

[Spørgsmål S]

Og det leder mig hen til det næste spørgsmål, som handler om, hvordan det sikres, at kommunernes tilsyn med BPA-ordningen bliver overholdt.

Her vil jeg gerne starte med at slå fast, at kommunerne har pligt til at føre tilsyn med BPA-ordningen. Og med de nuværende regler har kommunerne også en række værktøjer, som de kan gøre brug af.

Kommunen kan blandt andet bede borgeren, virksomheden eller foreningen om en lang række oplysninger om BPA-ordningen, herunder også om administrationen af ordningen.

Kommunen kan for eksempel bede om at få oplyst antallet af hjælpere, arbejdstidsskemaer for hjælperne og lønsedler.

Med de oplysninger har kommunen mulighed for at vurdere, om der er mistanke om problemer i ordningen. For eksempel om samme hjælper tager for mange vagter, eller om en virksomheds afregning med kommunen ikke passer med det faktiske timeforbrug.

Men når det så er sagt, så vil vi i regeringen naturligvis gøre vores til, at reglerne i videst muligt omfang er indrettet, så bevilgede tilskud til BPA bruges i overensstemmelse med formålet. Og nogle kommuner har efterspurgt flere redskaber.

Et element kan derfor være en ændring af udbetalingen af tilskud til virksomheder og foreninger, så de betales månedsvis bagud i stedet for månedsvis forud.

Det kan være med til at sikre, at bevilgede tilskud til BPA bruges i overensstemmelse med formålet, så vi f.eks. kan undgå, at et indbetalt tilskud fra kommunen forsvinder i en krakket virksomheds konkursbo.

Det er også værd at overveje – selvfølgelig sammen med KL og DH og jer som satspartier – om det giver mening at lave en model for godkendelse af foreninger og private virksomheder, der varetager arbejds giveropgaven i BPA-ordninger.

Det er selvfølgelig afgørende, at kommunerne har de rette redskaber til at undgå snyd, men det er også vigtigt, at vi ikke laver et bureaukratisk monster, der æder ressourcerne op hos borger, kommuner og foreninger og virksomheder.

[Spørgsmål P]

Endelig bliver både jeg og sundheds- og forebyggelsesministeren spurgt, hvordan vi vil sikre, at serviceloven og sundhedsloven spiller sammen, så for eksempel en borger med respirationshjælp og BPA ikke bliver tvunget til at have to forskellige hjælpere i hjemmet samtidig.

Sundheds- og forebyggelsesministeren og jeg har jo før drøftet denne problemstilling med udvalget. Jeg er sikker på, at sundheds- og forebyggelsesministeren om lidt også vil knytte en kommentar til det.

Som det også blev nævnt på det fælles samråd i foråret om BPA og respirationshjælp, har vores to ministerier en arbejdsgruppe, hvor der netop bliver set på samspillet mellem serviceloven og sundhedsloven i forhold til borgere, der har hjælperordninger efter begge regelsæt.

Ud over problemstillingen om at undgå, at borgeren skal tvinges til at have to hjælperhold i hjemmet samtidig, ser arbejdsgruppen også på, hvordan vi kan mindske uenighed mellem kommune og region om betaling for overlappende hjælpertimer.

Jeg har endnu ikke set afrapporteringen fra arbejdsgruppen, men jeg har fået at vide, at de er så langt med arbejdet, at de er ved at diskutere løsningsmodeller i forhold til de to problemstillinger. Jeg har også fået at vide, at det løsningskatalog, der ligger lige nu, nyder opbakning fra flere handicaporganisationer.

Jeg forventer, at arbejdsgruppen kan afslutte sit arbejde her i efteråret. Når den endelige rapport er kommet, synes jeg, at vi skal tage en nærmere drøftelse af løsningsmodellerne.

[Afrunding]

De elementer, som jeg nu har skitseret for jer, skal forberedes og konkretiseres yderligere, før vi eventuelt kan skride til lovændringer.

Men jeg er glad for at have fået muligheden for at drøfte mulige justeringer med jer i dag og forhåbentlig kan jeg få jeres reaktioner på de elementer, som jeg netop har nævnt her.

Det er vigtigt for mig, at vi får hørt både borgernes og kommunernes synspunkter, inden vi skrider til eventuelle lovændringer. Derfor vil KL og DH også blive bedt om at give deres besyv i forhold til de forskellige elementer.

Det er et omfattende arbejde fx at udarbejde taksterne i en national takstmodel. F.eks. skal der ske en nøje vurdering af, hvordan en eventuel takstmodel kan skrues sammen. Hvilke elementer af BPA-tilskuddet skal indgå i en national takstmodel? Og skal der være flere takster afhængig af f.eks. kvalifikationerne hos hjælperne i den enkelte ordning?

Jeg forventer derfor, at jeg i starten af det nye år kan præsentere et samlet forslag til justeringer for jer og drøfte det med alle jer fra satspartierne, som har været med til at evaluere ordningen og også stod bag de seneste ændringer.

Mit håb er, at vi får en justeret BPA-ordning, som vi alle kan bakke op om. En model, der kan fremtidssikre ordningen til glæde for de borge-

re, der også fremover har brug for en ordning med en høj grad af fleksibilitet og selvbestemmelse.

Afslutningsvis vil jeg lige sige, at jeg er klar over, at sagen om det høje vederlag til en direktør for et firma, der leverer BPA-hjælp, naturligvis interesserer jer. Det lyder også i mine ører forkert og meget voldsomt, men jeg kender for det første ikke sagen i detaljer.

Og for det andet kan jeg bare sige, at BPA-ordningen ikke er skruet sådan sammen, at man kan spinde guld på den, da det alene er tilskuddet til administrationsomkostningerne, virksomhederne kan tjene penge på, og det fastsættes som bekendt af kommunalbestyrelsen.

Det konkrete firma leverer tilsyneladende hjælp efter flere forskellige lovgivninger, og jeg kan derfor heller ikke redegøre for andet en reglerne for, hvordan tilskuddet fastsættes til BPA. Men jeg synes, at denne sag må give alle kommuner, regioner og andre, der har en aftale med den omtalte virksomhed, anledning til at gennemgå de kontrakter, de har indgået med virksomheden - det lyder som om der er potentiale for at reducere omkostningerne.

Tak for ordet.